

Painos 8799

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISNAISTEN AINEKANNATAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 39 Tiistaina, Syyskuun 28 p.—Tuesday, September 28. 1920—Kymmenes Vuosik.

Pikkuporvaristo ja vallankumous

Elämä on herrojen taistelua valtansa säilyttämiseksi ja orjien taistelua sarronkuksesta vapautuakseen. Tämä taistelu kihtyy kihtymistään sen mukaan, kuin kansanjoukkojen yksilöllinen omanarvontunto ja tietoisuus luokkaetujensa yhteisyydestä lisääntyy.

Pikkuporvaristo haluaisi elää rauhallisesti ja mukavasti ottamatta aktiivisesti osaa tähän taisteluun. Sille on mieluisinta rauhallinen oleskelu sen armeijan jälkijoukoissa, joka kulloinkin on voimakas. Siveellisesti selkärangaton pikkuporvaristo taipuu aina hallituksensa raajan ulkonaisen mahdin edessä, mutta jos — kuten olemme nähneet ja vieläkin näemme — hallitusvalta alkaa käydä heikoksi, silloin pikkuporvaristo osottautuu kykeneväksi joko kerjämällä tai vieläpä riistämällä hankkimaan osan tästä vallasta omiin käsiinsä, nojaten tällöin kansan voimaan ja käyttäen hyväkseen sen käsiä toivittensa päämäärän saavuttamiseksi.

Pikkuporvaristo on heittänyt kansan silmille harmaan, tahmean hunun, mutta ei voi jäädä huomaamatta, kuinka ohut tuo kylmä verho on, kuinka sen alla kiehuvat pikkuporvariston vihamieliset vaistot, kuinka kirkas tinkimätön ajatus alkaa liekehtyä polttaen poroksi vuositasaiset vaiheet.....

Pikkuporvarit yrityvät alinomaa kaikkiin mahdollisiin mielikuvitelmiin uskotella itselleen ja koko maailmalle, etteivät he ole mihinkään syy-päät. Ja he todistelevat pitkävetäisin, enemmän tai vähemmän sanartkain lauseparsin, että elämää ohjaavat Jumalan tai luonnon tai ihmisten luomat ehdottomat, kohtalokkaat lait, että näiden lakien vaikutuksesta ihminen voi järjestää olonsa mukavaksi ainoastaan lähimmäisensä niskassa ja ettei maailmassa riittäisi vasikoitakaan, jos kaikki työläiset tahtoisivat syödä kyljyksiiä.

Vastakohdat kansan ja sitä hallitsevien luokkien välillä ovat sovittamattomat. Jokaisen ihmisen, joka vilpittömästi toivoo totuuden, vapauden ja kauneuden voittoa, täytyy, mikällä se on hänen vallassaan, toimia niin, että nämä vastakohdat mitä pikemmin saavutaisivat normaali-kehityksen tietä huippuunsa, sillä tämän kehitysprosessin lopulla huomaavat kaikki ihmiset yhtä selvästi koko nykyisen yhteiskuntajärjestelmän rikollisuuden ja mahdottomuuden elää edelleen olevissa olosuhteissa.

Meidän pikkuporvaristomme on aina pyrkinyt ehkäisemään luokkavastakohtain normaalista kehitystä.

Kun ristiriidat elämän vastakkaitten voimien välillä käyvät uhkaaviksi, pilloittavat pikkuporvarit hätäantuneina päänsä jonkun sovittavan teorian silpen suojaan. Itse henkilökohtaisesti välttämättä taistelua pikkuporvari koettaa houkutella puolelleen jonkun syrjäisen, enemmän tai vähemmän arvovaltaisen persoonan, jolle hän uskoo pikkuporvarillisten etujensa huoltamisen ja turvaamisen. Aikaisemmin hän käytti hyvin taitevasti tarkoitustensa perille ajamiseen Isä Jumalaa, mutta kun kirkko oli tukehduttanut Jumalan, turvautui hän tieteeseen ja koetti kaikin tavoin todistaa välttämättömäksi, että enem-

istö alistuu vähemmistön vallan alle. Joka kerta, kun epäiltävä tuma homehtuma on ilmestynyt kirkkaan ja mahtavan tieteen tempelille seinälle, silloin pikkuporvari on saastaisiin käsin julkeasti koskettanut totuuden pyhäkköä.....

Kerran muinaisina aikoina antoi juutalainen viisas mies, Hillel, ihmisille ihmeteltävän yksinkertaisen ja selvän määritelmän heidän yksilöllisestä yhteiskunnallisesta merkityksestään: "Jollen minä itse huolehdi itsestäni, kuka minusta huolehtisi? Mutta jos minä itsehuolehdin vain itsestäni, mikä tarkoitus minulla silloin olisi?" Pikkuporvari katkee kyllä sydämeensä tämän määritelmän edellisen osan, mutta hän ei voi käsittää jälkimmäistä osaa.

On olemassa kahdenlaista yksilöllisyyttä: pikkuporvarin ja sankarin.

Edellinen asettaa "minänsä" maailman kalkkeuden keskipisteeksi — hänen olennossaan on jotakin harvinaisen tympäsevä, pöyhkellevä ja kerjurimalista. Kuvitelkaa mielestänne tätä ihanaa kuvaa: maailmankalkkeuden keskipisteessä seisoo pieni pyöreähkömahainen mies, joku on ihastunut ostereihin, naisiin, kauliisiin runoihin, sikaareihin ja musiikkiin — ihmisen, joka alvan kuin pohjaton säkki ahmi kaikki elämän nautinnot. Hän on aina tyytymätön, aina pelotissaan ja kuitenkin kykenee hän hammaässyrystään tekemään maailmanhistoriallisen tapahtuman, ja hänelle, tuolle loiseläjälle, kuuluu — kaikki!

Jälkimmäinen taas sanoo: "Maailma on minussa. Minun sieluuni sisältyy kaikki, elämän kaikki kauhat ja epätoivot, tuskat ja riemut, koko sen häikäisevän näytelmän kirjavuus ja kaaos. Maailma on — kansa, ihminen on — solu minun elimistöissäni. Kun ihmistä lyödään, se tuottaa minulle tuskaa, kun häntä solvataan, haudon minä mielessäni kos-toa. Sovitusta sortajan ja sorretun välillä minä en voi myöntää olevan. Elämän vastakohtien täytyy saada vapaasti kehittyä, jotta niiden keskinäisistä yhteenlöymäyksistä syntyisi todellinen vapaus ja auringon lailla eläoiohtiva kauneus. Valheelliseen, pimyyteen, väkivaltaan ja petokseen vaipuneen maailman mitaamaton kärsimys on — minun persoonallisen kärsimykseni. Minä olen ihminen eikä mitään ole minun ulkopuolellani."

Tämä maailmankatsomus hienostuttuaan ja kehittyttyään niin kauniiksi ja niin syvälliseksi, ettemme voi sitä vielä mielessäme kuvitella, on todennäköisesti oleva myöskin työläisen — oikean ja ainoan elämänherran — maailmankatsomus, sillä hän työskentelee sen luomiseksi. — Maksim Gorjki.

Sota ja syntyväisyys

Syntyväisyystilasto Englannissa osottaa, että sodan aikana syntyväisyys säännöllisesti aleni. V. 1913 oli syntyväisyys ensimmäisellä vuosipuoliskolla 444,099 henkeä, ja sitten se säännöllisesti vuosittain laskeutui ollen viime vuoden ensipuoliskolla enää vain 293,744 henkilöä, mutta rauhan tultua tämän vuoden ensipuoliskolla se kasvoi heti 77 prosentin ollen 519,747 henkilöä. Poikien

KUUN NÄKY

Yön tumman kalpeankirkas kuu kurkisti
Sisään ullakkohuonehen akkunasta.
Näky mikä sieltä häntä kohtasi,
kauhisti.
Siellä: sairas äiti kyynelin viihdytteli
safrasta lasta.

Jumalani! sääl! älä ota pois, anna
mun pitää pienoseni.
Ainoa muisto mi "hänestä" on mulla,
jolle kuuluin kerran ruuminieni,
sieluineni,
joka lähti luotan joskus takasin
lupasi tulla — — —

Oli pimeä siellä, ei valoa muuta kuin
hohde kuun.
Ei ruokaa, se loppui eilen kalkein
keitti.
Paletti, oli kylmä jo aamulla viimeisen
puun
tuo äiti parka takkahan heitti.

Kuumeisin katsein nyt tuijotti kää-
ryä polvellansa
Kirkaksi sydäntä vihlovin äänin.
Kuollutko! — — kirosi taivaan ja
jumalansa
Ken tekee siltte oikeen, jos minä teen
vääriin? — —

Viime vesipisaralla nyt pienosen
suuta kostutti
pelastaakseen elämälle tuon puhta-
han talmen.
"Isättömän orvon, jonka häpeällä
kantoi ja synnytti."
Ja tunsit tuskaa, kuten tuntee vaan
voi nainen!

Vaivoin nousi, kääräsi valppaan ruu-
miin rakkahan.
Valitti, vapisi ja horjuin astui.
Kilrehti kuohuvan kosken villedään
rantahan.
Kuu näki vain sen miten molemmat
aalloissa kastui.
Ida Salo.

Mitä tiedämme Neuv.-Venäj. lasten suojeluksesta

Kahtena vuotena on tällä alalla tehty suunnattomasti työtä. Ensimmäisenä tehtävänä on ollut kaikkien lastenkotien, sekä aikaisemmin entisten valtion kuin myös yksityisten, eri hyväntekeväisyysseuran avaamisen koten, myöskin kaikkien pakolaisten lapsille perustettujen kotien yhdistäminen saman viraston hoitoon. Kalkki kodit ovat perustuksia myöten uudelleen järjestetty. Niiden kasarmimaisien kotien sijaan, joissa ennen lapsia pidettiin armosta, on nyt perustettu kalkkialle lasten perhekoteja, jotka voivat turvatomille orvoille mahdollisimman hyvin korvata vanhempien kodin. Kun vanhaan sanaan "hoitola" sisältyi käsitys lasten hyväntekeväisyyslaitoksesta ja "hoitolainen" nimitys äiti elämäntijäksi vastenmielisen vaikutuksen, on nimitys hoitola, korvattu sanalla "Lasten koti". Lasten kodin ja yhteiskunnallisen kasvatuksen uudelleen järjestelyn pohjaksi pantiin työperusta ja avonaisten ovien periaate. Lasten koti on tarkoitettu huoltoa tarvitseville lapsille. Sen pitää korvata heille perhekodin, missä he saavat kaikkein välttämättömimmän: lämpimän, miellyttävän suojan, vaatteet, jalkineet, ruuan, lääkäriarvon ja kasvatuksen. Koulua käyvät orvot, huolletut lapset, yhtäläillä muiden lasten kanssa. Erikoisia kouluja, n. s. hoitokouluja, joissa eroitettiin köyhät lapset muista, ei enää tarvita. Sentähden on lastenkotien yhteyteen jätetty kouluja vain sinne, missä vailtustusosaston ei ole ollut mahdollista käyttää lasten kotien hoitokkeja yleisissä kouluissa, koulujen puutteen, matkojen etäisyyden tai muiden syiden takia.

Tehtyjen tilastollisten laskujen mukaan oli tammikuun 1 päivä 1919 kolmessakymmenessä kuudessa kuvernementissä 1279 lasten suojelulaitosta, joissa on 73,574 lasta. Vii-

syntyväisyys on ollut tänä vuonna 1,048, 1,000 tyttölasta kohden, ja on se 48 poikalasta, 1,000 tyttölasta kohden enempi kuin mitä viimeisen kymmenen vuoden tilasto osottaa. Väestön lisääntyminen on tänä vuonna ollut ensimmäisellä neljänneksellä 129,382 henkilöä, viime vuonna samalla ajalla oli se vain 40,364 henkilöä.

meisten tietojen mukaan, jotka eivät ole aivan täydelliset, oli lasten koteja 1724, joissa oli lapsia 124,627. Huomattava asia on, että suuri joukko näistä laitoksista on sijoitettu entisten tilanomistajain huviloihin. Siis ne paikat, missä ennen joku loiseläjä pitj hovia yllä, ovat nyt saatetut yhteiskunnalle paremmin tarpeelliseen tarkoitukseen: antamaan koteja ja suojaa turvatomille lapsille. Monin paikoin on järjestetty ruokapalkkoja, lasten sanatorioita ja sairaaloita. Lasten suojeluosaston hoitoon on myös otettu 83 laitosta vajanaisia lapsia varten. Vajanaisten lasten huollon alalla Lasten suojeluosasto on kalkkialla yhtynyt yhteiskunnallisen huollon osaston yhteyteen. On myös komiteoja alaikäisten, yhteiskunnallisten vaarallistista teoista syytettujen asioita varten.

Kalkki tämä osottaa, että työväen hallitus tekee kaikkensa turvatakseen "pienimpiä" ja huolehtii niistä niin, että äitien vaivat eivät hukkaan menisi, vaan jokainen ihmistäimi saisi sopivan maaperän, jossa voisi kunnollisesti kasvaa ja menestyä. Siellä huolehditaan KAIKISTA lapsista yhtäläisesti. Jokainen äiti ja lapsi on yhteiskunnallisesti samanarvoisen.

Vastavallankumouksellinen salaliitto paljastettu Moskovassa.

"Krasnaja Gasetan" kertoman mukaan on Moskovon ylimmissä vallankumouksellisissa tribunaalissa alkanut oikeusjuttu väkokaartilasta keskustaa vastaan. Osanotosta vastavallankumouksellisista järjestöihin ovat syytteessä seuraavat henkilöt: S. Trubetskoi, S. Melgunov, V. Rosanov, S. A. Kotljarevski, D. D. Protopopov, A. A. Tolstol, S. T. Urusov, S. A. Morosov, V. Shtshepkin, D. Filatjev, V. Polivitski, S. Leontjev, V. Muravjev, R. R. Vnoaradski, V. Malenina, J. Gubareva, N. D. Kondratjev, M. Kishkin, N. Koltsov, V. Muralevitsch, V. Stempowski, V. Sergijevski, V. Ustinov, M. S. Feldstein y. m. Salahankeiden päämääränä on ollut neuvostovallan kukistaminen ja kenraalin diktatuurin aikaansaaminen Venäjällä. Yleisenä syyttäjänä esiintyy Krylenko.